

“आनीता भवता यदा पतिरता साध्वी धरित्रीसुता”
नाटकम् । [प्रियानीति रामोरचोबधे स्थितः] सुगन्धः ।
आनीति स्त्री आ+नो-क्तिन् । आनयने “चङ्क्रमित्वा
आनील पु० ईषदर्थे आङ् प्रा० स० । १ ईषद्वीलवर्षे २ तद्वति
ति० । ३ गीलघोटके पु० हेम० । ४ तज्जातिस्त्रियां स्त्री ङोप्
आनु ति० अन-उण् । प्राणिनि आनवशब्दे उदा० ।
आनुकल्पिक ति० अनुकल्पं वेत्ति तद्वोधकपन्थमधीते वा
उक्ता० ठक् १ अनुकल्पाभिन्ने २ तद्वोधकपन्थाध्येतरि च
अनुकल्पेन प्राप्तः ठक् । ३ अनुकल्पेन प्राप्ते । अनुकल्पाय
हितम् ठक् । ४ अनुकल्पसाधने । [वर्त्तमाने ।
आनुकूलिक ति० अनुकूलं वर्त्तते ठक् । आनुकूल्येन
आनुकूल्यं न० अनुकूलस्य भावः कर्म वा ष्यञ् । अनुकूलता-
चरणे १ साहाय्ये २ अनुगुणतायाञ्च । “यत्नानुकूल्यं दम्पत्यो
स्त्रिवर्गस्तत्र वर्द्धते” या० सू० “रमतश्चानुकूल्येन ययुः
संवत्सरा दय” रामा० । [पञ्चाङ्गवादौ ।
आनुगङ्गा ति० अनुगङ्गं भवः परिस्रुता० ज्य । गङ्गा-
आनुगतिक ति० अनुगतमनुगमनं भावे क्त तेन निर्दिष्टः
अन्वयता० ठक् । अनुगमेन निर्दिष्टे सन्तोषादौ ।
आनुगत्य न० अनुगतस्य भावः कर्म वा ष्यञ् । १ अनुगमन
रूपाचरणे २ अनुगतत्वे च । [स्त्रार्थे ठक् । पञ्चात्कयके ।
आनुगार्दिक ति० अनुगदतीति अनुगादौ स एव अनुगादिन्+
आनुगुणिक ति० अनुगुणमधीते वेद वा वसन्ता० ठक् ।
१ अनुगुणाभिन्ने २ तद्वोधकपन्थाध्येतरि च । स्त्रियां ङोप् ।
आनुगुण्य न० अनुगुणस्य भावः कर्म वा ष्यञ् । १ अनुकूल-
ताचरणे २ अनुकूलत्वे च । [स्त्रियां ङोप् ।
आनुग्रामिक ति० अनुग्राम भवः ठक् । ग्रामपञ्चादृभवादौ
आनुचारक न० अनुचारकस्य धर्म्मग्रं मह्य्यादि० अण् ।
अनुचरधर्म्मग्रं आचरणे ।
आनुति पुंस्त्री० आनुतस्यापत्यम् इज् । आनुतनास्त्रोयुने-
रपत्ये । “इजः प्राचाम्” ततः युवप्रत्ययस्य लृक् तौल्य-
स्यादित्वात् न । आनुतिः पिता आनुतायनः पुत्रः ।
आ+नु-क्तिन् । सम्यक्स्तवने स्त्री । [पञ्चाङ्गवादौ ।
आनुतिल्य ति० अनुतिलं भवः परिस्रुता० ज्य । तिलस्य
आनुहृष्टिनेय पुंस्त्री अनुहृष्टौभवः शुभ्रा० ठक् कल्या० आनङ्
च । अनुहृष्टिभवे । [ध्वंसपञ्चादृभवे स्त्रियां ङोप् ।
आनुनाश ति० अनुनाशं विनाशस्य पञ्चादृ भवः संका० ण्य ।
आनुनासिक्य न० आनुनासिकस्य भावः ष्यञ् । अनुना-
सिकधर्म्मग्रं नासासहितकतृस्त्रानोच्चार्यत्वे -“प्रतिष्ठातृ-

नासिक्याः पाणिनीयाः” व्याकरणीया परिभाषा ।
आनुपथ्य ति० अनुपथं भवः परिस्रुता० ज्य । मार्गस्य पञ्चाङ्गवादौ
आनुपदिक ति० अनुपदं धावति ठक् । अनुपदं १ धावमाने
पदस्य वेदपाठविशेषस्य पञ्चात् अनुपदं तद्वेत्ति तद्वोध-
कपन्थं वाऽधीते उक्ता० ठक् । २ पदपन्थाध्येतरि
३ तदभिन्ने च स्त्रियां ङोप् । [पञ्चाङ्गवादौ ।
आनुपद्य ति० अनुपदं भवः परिस्रुता० ज्य । पदस्य
आनुपूर्वी स्त्री पूर्वमनुक्रम्य अनुपूर्वं तस्य भावः ष्यञ् ततो
वा ङोपि यलोपः । परिपाद्याम् मूलावधिके क्रमे
“षडानुपूर्व्यां विप्रस्य क्षत्रस्य चतुरोऽवरान्” मनुः ।
ङीषभावपक्षे आनुपूर्व्यमप्यत्र न० । “वसीरन्नानुपूर्व्येण
शाण्वौमाविकानि च” मनुः ।
आनुमानिक ति० अनुमानादागतः ठक् स्त्रियां ङोप् । अनुमा-
नप्राप्ते १ युक्तिसिद्धे २ व्याप्तिविशिष्टलिङ्गज्ञानादवगते अनुमिते
पदार्थे यथा धूमदर्शनात् वज्रिरनुमीयते स च वज्रिः
स्वव्याप्तिविशिष्टधूमज्ञानेनैवावगत इति तस्य तथात्वम् ।
अनुमानमात्रेणावगम्ये वेदे वाचकशब्दशून्ये सांख्यमत-
सिद्धे ३ प्रधाने न० । “इक्षतेर्नाशब्दमिति” या० सूत्र
भाष्ये तस्य च वेदशब्दप्रतिपाद्यत्वं निराकृत्य “रचनानु-
पपत्तेर्नानुमानम्” सू० भा० अनुमानगम्यत्वमपि निरा-
कृतम् । तस्य च यथानुमानिकत्वं तथा ४ ईदं, ई७ प्रुडे
अव्यक्तशब्दे दर्शितम् “आनुमानिकमप्येकेषामिति चेन्न
शरीररूपकवित्यस्मद्विहीतेर्दर्शयति च” या० सू० ।
आनुमाय्य ति० अनुमायं भवः परिस्रुता० ज्य । माषस्य
पञ्चाङ्गवादौ । [ङ्गवादौ ।
आनुयय्य ति० अनुयवं भवः परिस्रुता० ज्य । यवस्य पञ्चा-
आनुयूथ्य ति० अनुयूषं भवः परिस्रुता० ज्य । यूषस्य पञ्चा-
ङ्गवादौ । [२ आनुगत्वे च ।
आनुरक्ति स्त्री आ+अनु+रन्ज-क्तिन् । १ अनुरागे
आनुराहति पुंस्त्री० अनुराहतोऽपत्यम् बाह्वा० इज्
अनुश० द्विपदद्विजिः । सुनिभेदे युवापत्ये त्व ततः फक्
तौल्यत्वा० न लुक् । आनुराहतायनः । तस्य युवापत्ये ।
आनुहारति इति पाठान्तरम् ।
आनुरोहति पुंस्त्री० अनुरोहतोऽपत्यम् बाह्वा० इज् । अनु-
रोहन्नुनेगौत्रापत्ये तस्य युवापत्ये फक् तस्य तौ० न लुक् ।
आनुरोहतायनः तदीययुवापत्ये ।
आनुलेपिक ति० आनुलेपिकायाः स्त्रिया धर्म्मग्रं मह्य्या०
अण् । अनुलेपिकाया धर्म्मग्रं कर्म्मणि ।